

Opnieuw op weg

Hulpgoederentransport naar Moldavië in februari 2023.

“Wat gaan we doen?”. Dat vroegen we ons in september 2022 af. Movu-Moldova stelde geen prijs meer op onze inbreng. Maar al ben je niet meer welkom bij een organisatie, daarmee is Moldavië met zijn bewoners niet uit je hart. Wij (Jaap en Lia) zaten druk in een verhuizing; van een groot vrijstaand en oud huis naar een nieuwbouw levensloopbestendige woning. Aangezien er veel tijd in het vrijwilligerswerk ging zitten stonden we voor de keus; of we verhuizen of we stoppen met onze hulp voor Moldavië. Toen we dit huis zagen was de keus snel gemaakt. En tot op de dag van vandaag voelt het zo ontzettend goed!

Maar dan blijkt dat dingen anders gaan dan gedacht. Ons idee was om eerst te verhuizen en dan oriënteren op; hoe nu verder. Richten we zelf een stichting op? Kunnen we bij een andere stichting aansluiten? Nog niet eens verhuisd krijgen we al een aanbod van ongeveer 175 setjes schoolmeubelen. Dat kun je niet laten schieten, dus aangenomen en opslagruimte gezocht en gevonden. Hoe we het in Moldavië krijgen zien we later wel. Intussen wordt het bij verschillende organisaties bekend dat we niet meer bij Movu zitten en worden we gebeld of we bij hen aan willen sluiten. De keus valt op Stichting Een Nieuwe Weg, een nog heel jonge stichting met mensen die we al kennen en waar al meer mee is samengewerkt.

De goederenstroom voor Moldavië ging gestaag door. Sorteren, wegen, alles netjes weg stapelen..... Dankbaar kijken we om ons heen, wat fijn dat de meeste vrijwilligers zo trouw komen. Een ander punt waar je ineens tegen aanloopt is het onderdeel financiën. Maar ook daar wordt in voorzien. Een bonbons- en chocolade actie door onszelf, natuurlijk met Jan en Anneke van Gent samen (Die zijn ook uit Movu en mee overgestapt naar Een Nieuwe Weg). Hier in Poederrijen werd spontaan een oliebollenactie op touw gezet en diverse sponsors die een bijdrage leveren.

De laatste weken voor een transport zijn altijd hectisch, alles moet geregistreerd en zoveel mogelijk gewogen.

Vergunningen voor transport, ontheffing van tol, alles moet geregeld worden.

Dan ineens is het zover de eerste vrachtwagen wordt geladen in Apeldoorn. Die is bestemd voor Neulăieuca, het project van Een Nieuwe weg. De andere laden we in Brakel en is bestemd voor Grădinița. Dit is een klein en heel arm plaatsje waar nog helemaal geen hulp wordt geboden. Hoe we dat weten? Via Romeo, die kennen we al een hele poos en hij heeft in oktober met ons meegekeken naar wat wij willen en kunnen. Romeo Cucireav is een Moldaaf die heel goed Nederlands kent, het goede voor zijn land zoekt en een heel groot netwerk heeft.

De maandag voor we vertrekken krijgen we nog bezoek van Theo en Inna. Ze komen een generator brengen voor de burgemeester van Grădinița. Sergei had aan Romeo gevraagd of er een mogelijkheid was om die mee te nemen, Romeo vraagt dat vervolgens aan ons, contact wordt gelegd en zie daar; wat is de wereld klein, Inna is de schoonzus van burgemeester Sergei. Ze is een Moldaafse vrouw, getrouwd met een Nederlander.

Maandag 13 februari vertrekken we om 1.20 uur vanuit Zuilichem. Bart van der Linden en Sjaak Schalk met de ene vrachtwagen, Jaap en ik met de andere. Voor Sjaak wordt dit zijn eerste hulptransport, hij is van beroep vrachtwagenchauffeur en heel enthousiast om mee te gaan. Het loopt zeer voorspoedig deze eerste dag, rond 16.30 uur stoppen we bij Brno. Dat betekent dat we ruim 1000 kilometer hebben afgelegd. Het is een misverstand dat je met 2 chauffeurs op een vrachtwagen continu door mag rijden. Na 15 diensturen moet je 9 uur stoppen. Inmiddels hebben we door de jarenlange ervaring een goed schema als we met 3 chauffeurs en 2 vrachtwagens op weg zijn. (Ik heb mijn vrachtwagenrijbewijs niet). Door regelmatig te wisselen kan iedere chauffeur zijn maximale rijtijd van 9 uur benutten binnen die 15 diensturen.

Dinsdag 14 februari vertrekken we om 3.35 uur richting de Roemeense grens. Daar komen we om 12.50 uur aan en om 13.10 uur zijn we al in Roemenië en hebben we ook de vignetten al gekocht. Dat ging dus supersnel! Om 18.30 uur zijn we gestopt bij pensiuna Ghitta, een eindje na Bistrița.

We proberen voor de nacht altijd op een bewaakte plaats te staan, met een restaurant en toilet.

Parkeren kost meestal heel weinig en als het parkeren duurder is, is het eten vaak met korting.

Sjaak heeft deze dag zijn eerste serieuze berg met haarspeldbochten gereden. Hij deed het of hij nooit anders had gedaan.

Woensdag 15 februari gaan we om 5.30 uur Roemeense tijd rijden, we zitten inmiddels in een andere tijdzone. Om 13.12 uur staan we aan de grens met Moldavië. We rijden niet door Iași maar een klein stukje noordelijker. Daar ligt een redelijk goede weg. We snijden op die manier een stukje af en doen het veel vlugger dan door de drukke stad. De vrachtwagenroute loopt echt middendoor Iași.

Een voorvalletje waar wij om konden lachen; er waren wegwerkzaamheden aan de rechterkant van de weg en links liep een oude vrouw. Ze liep daar echt op haar gemak en was blijkbaar heel doof. De wegwerkers riepen dat ze aan de kant moest voor ons, maar daar reageerde ze niet op. Opeens kreeg ze door wat er aan de hand was en als een verschrikte kip schoot ze naar de andere kant van de weg.

Om 14.15 uur zijn we Roemenië uit en om 16.30 uur staan we op Moldavisch grondgebied.

De vrachtwagens moeten open. En waar de Roemeense douane een deur open voldoende vond, wilde de Moldaafse ze allebei open hebben. Dat heeft hij geweten. Er was op het laatste moment bij het laden nog een doos met potten en pannen ingezet, die was naar achteren geschoven en kwam omlaag. Hij schrik, wij schik (maar dat mochten we natuurlijk niet laten merken!) We rijden door naar Balti waar we 's avonds gezellig met Romeo, Inga (zijn vrouw) en Mirela (hun dochtertje) gaan eten. Het is fijn om elkaar weer te ontmoeten.

Op donderdag 16 februari slapen we eerst uit. De douane begint pas om 9.00 uur en heeft op 2 vrachtwagens ongeveer 4 uur werk, dus tijd genoeg. We lopen naar de andere kant van de straat en halen een kop koffie in de winkel daar. Op het douaneterrein is helemaal niets, zelfs geen toilet. In de

winkel liggen eieren verpakt in plastic zakjes (-; . En we kopen er alvast wat snoep, dat verkopen we in Nederland weer. Om 12.30 uur zijn alle papieren klaar en gaan we naar Neculăieuca, er liep ook daar iemand voor de vrachtwagen, waarschijnlijk niet doof, maar niet nuchter. Om 18.00 uur is de vrachtwagen gelost, er staan weer goederen in die mee moeten naar Grădinița. Die moesten uit de andere vrachtwagen want er stond een pallet met aardappelen in die hier gelost moest worden.

Al met al wat heen en weer geschuif waar soms geen touw aan vast te knopen is als je niet weet hoe het allemaal werkt. De laadlijsten moeten wel kloppen bij het lossen. Dan is het tijd om te gaan eten en douchen. We slapen weer heerlijk in de vrachtwagen, anders hadden ze voor 1 nacht voor 4 personen slaappleaats moeten regelen. Eigenlijk vinden ze het maar niets dat we in de vrachtwagen slapen. Ook hier was het een fijn weerzien, alleen Sjaak was hier nog nooit geweest, Bart, Jaap en ik al diverse keren.

Vrijdag 17 februari. We beginnen met een ontbijt in Neculăieuca en rijden dan naar Orhei. Daar is ook een prachtig project voor dagopvang van gehandicapten; Kom en Zie. Bart was daar al wel eens geweest. Daar brengen we ook een pallet aardappelen, die kunnen ze heel goed gebruiken, er wordt iedere dag eten gekookt voor de deelnemers. Maar weet je, ze denken daar dat we nog niets op hebben! En dus krijgen we nogmaals een ontbijt voorgezet. Brood, gebakken eieren en pap. We krijgen ook nog een rondleiding, wat een mooi en schoon gebouw! En wat een liefde voor de mensen.

En verder gaat onze reis, het laatste stuk naar Grădinița. De weg wordt steeds slechter, van een redelijk verharde weg gaat het over in gravel met modder. Als het heel nat is kunnen we hier met de vrachtwagen niet komen. Gelukkig is het nu droog genoeg en bereiken we de plaats van bestemming. Hier wachten we op Romeo, hij gaat deze eerste keer met ons mee als tolk. De voertaal is hier voornamelijk Russisch, maar ze verstaan Roemeens wel. Maar zoals Jaap zegt; "Dat zijn nou net twee talen die ik niet ken". Romeo komt al snel en we gaan verder het dorp in, en maken kennis met Sergei Ivanov.

Het is voor hem de eerste keer dat er een vrachtwagen met goederen komt, hij denkt dan ook dat ze met een uur lossen wel klaar zullen zijn. Dat valt dus tegen; 4 à 5 uur hebben we eigenlijk altijd wel nodig. Zo ook hier, er zijn een stuk of 6, 7 mannen om te helpen, maar er moet best een stukje gelopen worden. 6 ton aardappelen met de hand lossen is ook niet niks. Er wordt een "treintje" gemaakt, dan gaat het redelijk snel. Maar de piepers moeten in een andere opslagruimte opgeslagen worden. Sergei gaat zijn trekker halen met een kar. Helaas is zijn hefinrichting er niet op berekend en

zakt het hele spul op de grond. Maar als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan. Ze zien kans om iets te lichten en dan geeft hij gas en sleept de kar zo achter de trekker aan.

Terwijl de mannen druk aan het werk zijn, maak ik wat foto's en loop een stukje het dorp in. Ergens zie ik iedere keer mensen naar binnen gaan, bij nadere beschouwing is het een winkeltje. Dus terug naar Jaap, want die heeft de portemonnee.

Commentaar van onze medereizigers; "Hèhè, vrouwen moeten ook altijd winkelen". Maar hoe leuk is het om plaatselijk een paar kilo snoepjes te kopen! De vorige keer dat we snoep kochten heb ik foto's gemaakt, die heb ik uitgeprint en met een blaadje met zulke foto's en handen- en voetenwerk lukt het best om weer een aantal snoepjes te bemachtigen.

De vrachtwagens zijn leeg en mogen bij een boer achter het hek geparkeerd worden. Dat parkeren gaat best, er naar toe rijden wat minder. De weg is vrij smal en er staat een boom.....

Bart raakt met zijn vrachtwagen een tak, die tak buigt vervolgens zo ver door dat Jaap er niet onderdoor komt. Maar geen nood; Sergei pleegt een telefoontje en er komt iemand met een kettingzaag. De takken gaan er gewoon af. Romeo rijdt zijn bus eronder zodat de man met de zaag er gemakkelijk bij kan. De tak komt keurig naar beneden en het dorp zit meteen zonder internet. De kabel hangt in de takken en wordt dus meteen kapot getrokken.

Na gedane arbeid is het goed rusten, we gaan lekker eten bij de oudste wijnkelder van Moldavië.

Door een sterfgeval in de familie is de vrouw van Sergei niet thuis en hebben ze deze oplossing bedacht. Wijn drinken deed ik bijna nooit, ik dacht dat ik dat niet lekker vond... Maar nu op een avond hebben we zo'n 5 verschillende soorten op. Iedere keer een heel klein beetje, als je niet meer wil, moet je zorgen dat je glas niet leeg raakt. Zodra het leeg is, komt er weer een ander soort wijn voor de dag. Respect voor onze jonge medereiziger; Sjaak laat zich niet overhalen om mee te doen!

Door de huiselijke omstandigheden slapen we deze keer in een hotel in Căușeni, wel jammer, op deze manier mis je toch een stuk contact.

Zaterdag 18 februari. We ontbijten in het hotel en worden daarna opgehaald. Sergei is trots op zijn land en wil ons echt wat mooie dingen laten zien. We rijden naar Transnistrië, het is een deel van

Moldavië , maar wel moet je met paspoortcontrole de grens over en krijg je een soort toeristenvisum voor 12 uur. We gaan naar klooster Noul-Neamț in Chițcani. Een zeer indrukwekkend bouwwerk! We krijgen een rondleiding van een monnik . In de wijnkelder schenkt hij een wijntje in van eigen makelij

en begint dan in het Nederlands (!); “Lang zal hij leven “ te zingen. Hij kent het in ongeveer 20 talen schatten we. Bij het naar buitengaan loopt hij ineens snel voor ons uit en doet de deur dicht. Even later mogen weer natuurlijk toch uit. En als dan iemand in het Nederlands zegt; “Geen nood, drinken genoeg”, gaat er een hartelijk gelach op. Of ze verstaan weet ik niet, begrijpen doen ze het wel. We krijgen ook nog een heerlijke lunch. Jaap zit rustig boekweit te eten en ineens zien we hem rechtstandig naar beneden zakken. Zijn hoofd komt nog net boven de tafel uit. De poten van de stoel waren losgegaan, niet gebroken , maar uit elkaar geschoven. Het zorgt voor veel hilariteit. We gaan na het eten ook nog de toren beklimmen, er hangt een klok in van maar liefst 8,5 ton. Het uitzicht is prachtig, de wind ijszig koud.

’s Middags gaan we doen wat wij eigenlijk het liefst doen in Moldavië; op bezoek bij mensen. Onvoorstelbaar dat sommigen zo kunnen leven, het is meer “overleven”.

Die ene vrouw.... In een donkere beroete kamer en zwaar aan de drank.....

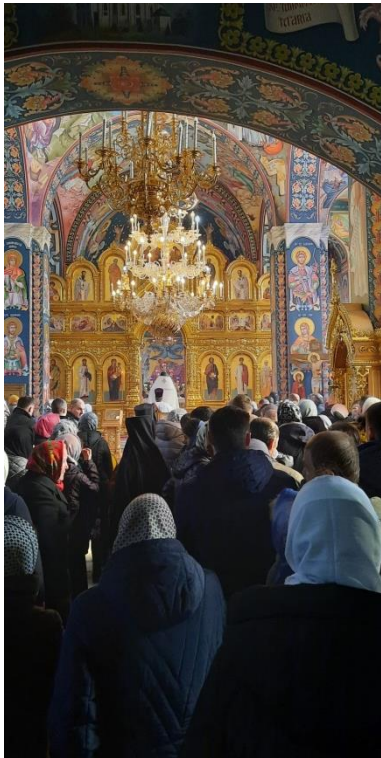
Er zijn ook moed gevende dingen. Als je dan een vrouw ziet met vier kleine kinderen, maar alles ziet er redelijk netjes uit en de kinderen verzorgt, dat is een plaats waar je met hulp de mensen een betere toekomst kunt geven.

En een stel kinderen (de oudste is 18) waarvan pa en ma in de gevangenis zitten maar die alles zelf doen, ze hebben 2 geiten voor melk en een stukje grond dat er netjes bij ligt.

Sergei heeft plannen genoeg. De gemeente is eigenaar van een flat. Nog oude Russische bouw, alleen de deuren en kozijnen zijn kapot of verdwenen. Hij wil het gebouw opknappen zodat mensen een fatsoenlijke woning hebben en niet in een krot hoeven blijven wonen.

Daarna gaan we weer naar Leunta-Vin, de plaats waar we gisteren ook hebben gegeten. Nu krijgen we eerst een rondleiding, daarna gaan we weer aan tafel en het wijn-gebeuren herhaalt zich. We proeven er nu ook een van 14 jaar oud, die toen met goud was bekroond.

Zondag 19 februari gaan we met onze gastheer mee naar een Russisch orthodoxe dienst. Wat een pracht en praal en tegelijk wat een armoe. Een en al liturgie. En je wordt er letterlijk bewierookt. We zijn bij klooster Martha en Maria waar 60 nonnen wonen en werken. Het klooster bezit 60 hectare land! Ook is er een meisjes school, iedereen heeft zijn eigen taak. Alle meisjes wonen intern, of ze van dichtbij komen of ver weg. Er is een bakkerij, een naaikas, schilderkunst, muziek....

Ook hier krijgen we een lunch, iedereen die na de dienst blijft mag gratis mee-eten.

De rest van de dag doen we niet veel anders dan zitten en eten. We nemen afscheid van Romeo, zijn taak zit er op, en hij wil graag naar huis. We verwelkomen Inna, de schoonzus van Sergei en ook zijn vrouw is gearriveerd. Het voelt of we Inna al jaren kennen. Ze is inmiddels zo Nederlands gewend dat ze tegen haar zus ook Nederlands praat. Maar die geeft toch de voorkeur aan Russisch of Roemeens.

We delen nog wat kleine geschenken uit aan de gastvrouwen. Valentina, de maatschappelijk werkster, heeft ook 3 dagen intensief met ons opgetrokken. Als we haar een potje eigengemaakte aardbeienjam geven wordt dat meteen geproefd. Vervolgens laat ze haar zoontje ook proeven. (Hij is met etenstijd ook gekomen.) Het is blijkbaar zo lekker dat hij het potje in tien minuten tijd leeg lepelt. Als we al geruime tijd aan tafel zitten wordt er nog een schaal met BBQ spiesen binnengebracht. Sjaak zegt heel enthousiast; "Zo, nu kunnen we echt beginnen". En dat terwijl "onze spijker" echt geen grote eter is.

Op maandag gaan we eerst snoep kopen, in totaal hebben we ongeveer 25 kilo.

We bezoeken ook nog de school en het kinderdagverblijf. Het is echt geen overbodige luxe om het school meubilair te vervangen, trouwens ook de keukenapparatuur is heel oud. Bij het kinderdagverblijf werkt nog maar 1 van de vier kookplaten en de oven is ook stuk.

De kinderen krijgen op school een warme maaltijd.

We nemen ook nog een kijkje in het gemeentehuis en zien dan meteen dat de aardappelen al verdeeld worden. Ook in het gemeentehuis is geen overbodige luxe.

De auto van de burgemeester..... Rechts achter zit dichtgeplakt, die deur kan helemaal niet meer open. Linksachter kan alleen van buiten geopend worden en hij moet een raam openlaten anders kan hij het voorportier ook niet openen. Maar het gaspedaal en de rem werken nog goed!

We gaan nog koffiedrinken bij Sergei en om 12.45 uur vertrekken we richting Nederland.

Om 16.00 uur zijn we aan de grens bij Leușeni en om 19.00 uur zijn we in Roemenië.

De douane ziet 2 dozen met wijn staan en eigenlijk vindt hij dat wel veel, de derde doos ziet hij niet, die staat bij de andere vrachtwagen in de cabine. We rijden tot Adjud, de parkeerplaats is heel vol, maar de parkeerwachter denkt dat een Nederlander nog wel kan parkeren. Het lukt inderdaad.

Onderweg moeten we nog wachten bij een spoorwegovergang. Wie schetst onze verbazing als de trein er aankomt, midden op de overweg stopt en iemand uit laat stappen en een ander er in!

Dinsdag gaan we om 7.00 uur weer rijden. We stoppen om 10.45 bij Aterman house en gaan eerst stevig eten. De vrouw die daar bediend begint meteen te lachen als we binnenkomen en wijst naar de honing. Hier hebben we al verschillende malen Roemeense honing gekocht en ook nu nemen we 10 potten mee.

Om 17.50 uur staan we aan de Roemeens-Hongaarse grens. Zoals gewoonlijk zit er geen gang in en duurt het een aantal uren voor we er over zijn. Ze weten ook iedere keer iets anders. Nu vragen ze of Jaap een taxi vergunning heeft, omdat ik er als passagier naast zit! We rijden nog een uurtje door en stoppen bij Family Hotel in Balastya (Hongarije).

Woensdag 22 februari rijden we gestaag verder en stoppen 's avonds in Prestanov, Tsjechië, er is daar een truckstop, maar als je het niet weet vindt je het niet. Dankzij een chauffeursapp leid Sjaak ons er heen. We gaan voor de laatste keer deze reis uitgebreid eten. Alles is oké. Er loopt een bediende rond te rennen die geen vijf worden zegt als het met een simpel "oké" ook kan. Ze kan het in alle toonaarden zeggen. Bij bestellen "oké"; ik begrijp het, ga ervoor zorgen. Bij het ophalen van de borden "oké?"; heeft het gesmaakt? Bij het afrekenen "oké!"; het kan in euro's betaald worden. En verder bij alles tussendoor en bij iedere tafel, alles "oké". We rijden nog een stuk en stoppen bij Plötzetal. Duitsland is een groot land met goede wegen maar veel te weinig parkeerplaatsen.

Dan is de laatste dag aangebroken en rijden we vanuit Duitsland het laatste stuk. Even na enen rijden we Nederland binnen. We gaan de vrachtwagen wassen, onze eigen spullen eruit halen. En dan is ook deze reis geschiedenis.

